

کارو درمان رایگان مهاجران بله، کارت بانکی خیر؟

بمانید اما بی حساب و کتاب

ترانه بینی یعقوب
گزارش نویسن

اسکناس‌ها را از نوی جیبش درمی‌آورد، دستپاچه و نگران است. تایشان را باز می‌کند بعد دقیق می‌شمرد و می‌گیرد سمت فروشنده. مرد زیرچشمی نگاهش می‌کند. سرتا پایش را ورنانداز می‌کند. ماسکش را کمی این ور آن ور می‌کند

و می‌گوید: «عمو پول نقد برای چی میدی؟ مگه نشنیدی کرونا رحم نداره؟

مگه نشنیدی پول نقد منبع آلودگی‌ه؟

کارتت روبده.» مشتری به دور و برش نگاهی می‌کند. شاید برای اینکه کسی صدایش را نشنود: «آخه کارت بانکی ندارم... یعنی داشتم اما باطلش کردند

حالا این بار قبول کن!» مرد یک جفت دستکش پلاستیکی پیدا می‌کند و با اکراه

اسکناس‌ها را می‌شمارد و زیر لب غر می‌زند: «آخه الان تو این دوره و زمنه کیه که کارت بانکی نداشته باشه؟ عجب گرفتاری شدیم.»

مرد اما نمی‌داند که بجز محمد که کارگر ساختمانی در منطقه فرمانیه تهران است، خیلی‌های دیگر از مهاجران ساکن

کشورمان هم همین مشکل را دارند و بانک‌ها از ارائه عابری بانک و خدمات

الکترونیک به آنها خودداری می‌کنند و این در زمانه رواج ویروس‌ی به نام کرونا

واقعاً آنها را اسرگردان و سسر درگم کرده است. آخر چه کسی است که بخواهد این

روزها پول هایش را زیر بالش قایم کنه یا وقتی می‌خواهد از خانه خارج شود، حجم

زیادی پول نقد همراهش داشته باشد؟ راستی چرا خدمات الکترونیک بانکی به

مهاجران اعطانی‌شود و این محدودیت چه منفعتی برای ما و کشورمان دارد؟

محمد دستی به موهایش می‌کشد و گوشه خیابان می‌نشیند. انگار از همه این

بحث‌ها خسته است: «سه سال پیش

رفتم بانک نزدیک میدان غدیر که

برای افغان‌ها حساب‌باز می‌کرد، یک

حساب قرض‌الحسنه برایمان باز کردند.

یک بانک دیگر هم رفتیم، یک خانمی

خدا خیرش بدهد کمک کرد حساب

باز کنم اما بدون عابری بانک. یعنی فقط

دفترچه داشتم. امسال رفتم همان بانک

اما گفتند باید پاسپورت داشته باشی و آن

هم بالای شش ماه اعتبار داشته باشد.

من گفتم کارت آمایش دارم، گفت ارزشی

در کارهای بانکی ندارد. بدبختی فقط

این‌ها نیست؛ سه چهار سال پیش هم

یک پولی دادم به آقایی که برابم حساب

بانکی باز کند، پولم را برداشت و سرم کلاه

گذاشت. ۵۰ میلیون من این وسط از بین

رفت، بعد هم انکار کرد. چند بار دیگر هم

پس اندازم را به خویش و آشنا دادم که

همین طوری از بین رفت. آخریک کارت

عابری بانک دادن چه سختی دارد که به ما

نمی‌دهند».

سه میلیون مهاجر در ایران زندگی

می‌کنند که از این تعداد یک و نیم

میلیون رسمی و قانونی و نیمه هم به

شکل غیررسمی ساکن هستند. مطابق

قوانین بانک مرکزی و طبق قانون مبارزه

با پولشویی و آیین‌نامه‌ای که به این منظور

تدوین شده، خدمات بانکی به مهاجران

به صورت محدود ارائه می‌شود اما برای

افراد که دارای کارت آمایش‌اند کارت

الکترونیک بانکی صادر نمی‌شود که این

مسأله معضلاتی را برای آنها به وجود

آورده است.

محمد ارزگانی، فعال فرهنگی افغان و

خوشنویس است. ۴۰ سال در ایران زندگی

کرده و مثل خیلی از مهاجران ساکن

ایران کار ساختمانی می‌کند. او می‌گوید:

«من از سال ۶۲ ساکن ایرانم و تقریباً سه

سال است با این مشکل مواجهم. اینکه

می‌گویند برای مبارزه با پولشویی این

کار را می‌کنند، به نظرم توجیهی ندارد.

اگر بخواهیم بر اساس قانون مبارزه

با پولشویی حرف بزنیم که وقتی پول

مشخصی به حساب کسی بیاید و خرج

کند، همه چیز قابل پیگیری تر است تا

اینکه من از زیر بالشم پول دربیاورم، بویژه

اینکه شعار دولت الکترونیک هم همین

است.

من باید هر چند ماه اقامتم را تمدید کنم

و عوارض و مالیات هم بدهم، همه این‌ها

باید با کارت عابری انجام شود و چون کارت

ندارم مجبورم از دوستان ایرانی‌ام کارت

عابری بانک قرض کنم. برای پرداخت

بیمه حوادث هم مجبور به استفاده از عابری

بانک و رمز دوم هستم و خیلی کم پیش

می‌آید کسی رمز دومش را به من بدهد.

حق هم دارند؛ آخر چرا باید کسی رمز

دومش را در اختیار یکی دیگر بگذارد؟

پول آب و برق را هم باید اینترنتی بپردازم

و این‌ها منوط به داشتن عابری بانک و

رمز دوم است. اگر ما را به عنوان مهاجر

به رسمیت می‌شناسند، این امکانات

حدقلی حقوق شهروندی را باید به ما

بدهند. من ۳۵ سال است که اینجا زندگی

می‌کنم، این دیگر چه برخوردی است؟»

اما وقتی مهاجران به بانک مراجعه

می‌کنند از مسئولان چه می‌شنوند؟ آن

طور که محمد ارزگانی می‌گوید معمولاً

یک جمله می‌شنود؛ اینکه بخشنامه‌ای

آمده که طبق آن تأکید شده به مهاجران

عابری بانک ندهند: «اگر مشکل قانونی

داریم، چرا به ما اطلاع نمی‌دهند که

مشکل را حل کنیم؟ چرا به صورت

ناگهانی کارت را مسدود می‌کنند؟ من

پارسال کارگرم را که سر ساختمان دچار

حادثه شد به بیمارستان بردم و آنجا

فهمیدم کارتم مسدود است. مانده بودم

چطور پول بیمارستان را بدهم.»

بیشتر مهاجران ساکن ایران کارت آمایش

با شیوع کرونا

طبق دستورالعمل

سازمان‌های

بهداشتی افراد

مكلف به استفاده

از کارت‌های

بانکی، خدمات

غیرحضوری و

الکترونیک مثل

پرداخت‌های

موبایلی و... شده‌اند.

این درحالی است

که ما برای اتباع

خارجی این خدمات

را نداریم. البته

این مدت اتفاقات

خوبی افتاد به عنوان

مثال درمان رایگان

مهاجران اما واقعاً

موضوع عابری بانک

قابل درک نیست

دارند که وزارت کشور آن را صادر کرده

است. برای همین آنها می‌خواهند بدانند

چرا با وجود این دولت امکانات اولیه را

از آنها دریغ می‌کند؟ آنها می‌پرسند آیا با

سیمکارت خودشان با نام و کارت بانکی

خودشان راحت‌تر قابل شناسایی نیستند؟

سمیع الله سلطانی، تولید کننده کیف و

کفش، بیش از ۲۰ سال است که در ایران

زندگی می‌کند. او می‌گوید: «من از قبل

در سه چهار بانک حساب دارم، یکی از

آنها حسابم را مسدود کرده درحالی که

قبلاً به عنوان مشتری خوب از من تقدیر

کرده بودند. پرسیدم، گفتند بخشنامه

آمده که حساب‌تان را تمدید نکنیم، این

اتفاق سه سال است که افتاده و خیلی هم

سلیقه‌ای است. یعنی شعبه‌های نزدیک

محل کارم در محوطه بازار هنوز کارتم را

تمدید می‌کنند. حتی دوستان من که اروپا

رفته‌اند، همان موقع که در کمپ بودند

عابری بانک گرفتند تا دقیقاً خرید با کارهای

که انجام می‌دهند، مشخص باشد. این

طوری کنترل بیشتری هم وجود دارد تا

کسی مثلاً نتواند پولش را خرج کار دیگری

جز خرید مایحتاجش کند. من می‌گویم

اگر بخشنامه شده، چرا همه جا اعمال

نمی‌شود؟ الان که با وجود کرونا اوضاع

خیلی سخت‌تر است چون همه جا به

کارت بانکی نیاز داریم.»

او تأکید می‌کند کارت آمایش دارد و

بسیاری از مهاجران هم همین کارت را

دارند: «من برای خرید سیمکارت بیشتر

آین‌نامه مهرماه ۹۸ تصویب شده و

الان تیر ۹۹ هستیم اما هنوز ابلاغ نشده.

به علاوه آنکه کرونا هم به این داستان

اضافه شده. پس موضوع مهم است و

باید هر چه زودتر حل شود. این خدمتی

که مسیرش را بسته‌ایم، یک بازی باخت-

باخت است. از طرفی برای خود مهاجران

مشکلات زیادی مثل دزدی و... درست

کرده به ویژه آنها که کارگرد در روابط

اجتماعی و روزانه‌شان با مشکلات زیادی

مواجه می‌شوند. این موضوع همین

طور برای ما از نظر امنیتی، اقتصادی و

وجهه بین‌المللی مناسب نیست؛ اینکه

هنوز با سیستم قدیمی پول نقد خریدها

انجام می‌شود. گفتند ۹۰ میلیون بریز توی

حسابت بپردازم را ببر. گفتم آخر به چه

درد من می‌خورد؟ گفتند عابری بانک برای

افغان‌ها ممنوع است.»

حمید رضا رضایی، پژوهشگر اقتصادی

و فعال در حوزه حقوق مهاجران و عضو

انجمن دیاران هم در این باره می‌گوید:

«از نظر ابعاد حقوقی و قانونی، به این

نامه ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با

قانون پولشویی استناد می‌شود. در ماده

۷۳ این آیین نامه آمده است که خدمات

بانکی به اتباع خارجی با ضوابط مشخص

داده شود که قرار بود آن ضوابط سه ماه

بعد از تصویب آیین‌نامه ابلاغ شود. این

آیین‌نامه مهرماه ۹۸ تصویب شده و

الان تیر ۹۹ هستیم اما هنوز ابلاغ نشده.

به علاوه آنکه کرونا هم به این داستان

اضافه شده. پس موضوع مهم است و

باید هر چه زودتر حل شود. این خدمتی

که مسیرش را بسته‌ایم، یک بازی باخت-

باخت است. از طرفی برای خود مهاجران

مشکلات زیادی مثل دزدی و... درست

کرده به ویژه آنها که کارگرد در روابط

اجتماعی و روزانه‌شان با مشکلات زیادی

مواجه می‌شوند. این موضوع همین

طور برای ما از نظر امنیتی، اقتصادی و

وجهه بین‌المللی مناسب نیست؛ اینکه

هنوز با سیستم قدیمی پول نقد خریدها

انجام می‌شود. گفتند ۹۰ میلیون بریز توی

حسابت بپردازم را ببر. گفتم آخر به چه

درد من می‌خورد؟ گفتند عابری بانک برای

افغان‌ها ممنوع است.»

حمید رضا رضایی، پژوهشگر اقتصادی

و فعال در حوزه حقوق مهاجران و عضو

انجمن دیاران هم در این باره می‌گوید:

«از نظر ابعاد حقوقی و قانونی، به این

نامه ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با

قانون پولشویی استناد می‌شود. در ماده

۷۳ این آیین نامه آمده است که خدمات

بانکی به اتباع خارجی با ضوابط مشخص

داده شود که قرار بود آن ضوابط سه ماه

بعد از تصویب آیین‌نامه ابلاغ شود. این

آیین‌نامه مهرماه ۹۸ تصویب شده و

الان تیر ۹۹ هستیم اما هنوز ابلاغ نشده.

به علاوه آنکه کرونا هم به این داستان

اضافه شده. پس موضوع مهم است و

باید هر چه زودتر حل شود. این خدمتی

که مسیرش را بسته‌ایم، یک بازی باخت-

باخت است. از طرفی برای خود مهاجران

مشکلات زیادی مثل دزدی و... درست

کرده به ویژه آنها که کارگرد در روابط

اجتماعی و روزانه‌شان با مشکلات زیادی

مواجه می‌شوند. این موضوع همین

طور برای ما از نظر امنیتی، اقتصادی و

وجهه بین‌المللی مناسب نیست؛ اینکه

هنوز با سیستم قدیمی پول نقد خریدها

انجام می‌شود. گفتند ۹۰ میلیون بریز توی

حسابت بپردازم را ببر. گفتم آخر به چه

درد من می‌خورد؟ گفتند عابری بانک برای

افغان‌ها ممنوع است.»

حمید رضا رضایی، پژوهشگر اقتصادی

و فعال در حوزه حقوق مهاجران و عضو

انجمن دیاران هم در این باره می‌گوید:

«از نظر ابعاد حقوقی و قانونی، به این

نامه ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با

قانون پولشویی استناد می‌شود. در ماده

۷۳ این آیین نامه آمده است که خدمات

بانکی به اتباع خارجی با ضوابط مشخص

داده شود که قرار بود آن ضوابط سه ماه

بعد از تصویب آیین‌نامه ابلاغ شود. این

آیین‌نامه مهرماه ۹۸ تصویب شده و

الان تیر ۹۹ هستیم اما هنوز ابلاغ نشده.

به علاوه آنکه کرونا هم به این داستان

اضافه شده. پس موضوع مهم است و

باید هر چه زودتر حل شود. این خدمتی

که مسیرش را بسته‌ایم، یک بازی باخت-

باخت است. از طرفی برای خود مهاجران

مشکلات زیادی مثل دزدی و... درست

کرده به ویژه آنها که کارگرد در روابط

اجتماعی و روزانه‌شان با مشکلات زیادی

مواجه می‌شوند. این موضوع همین

طور برای ما از نظر امنیتی، اقتصادی و

وجهه بین‌المللی مناسب نیست؛ اینکه

هنوز با سیستم قدیمی پول نقد خریدها

انجام می‌شود. گفتند ۹۰ میلیون بریز توی

حسابت بپردازم را ببر. گفتم آخر به چه

درد من می‌خورد؟ گفتند عابری بانک برای

افغان‌ها ممنوع است.»

حمید رضا رضایی، پژوهشگر اقتصادی

و فعال در حوزه حقوق مهاجران و عضو

انجمن دیاران هم در این باره می‌گوید:

«از نظر ابعاد حقوقی و قانونی، به این

نامه ماده ۱۴ الحاقی قانون مبارزه با

قانون پولشویی استناد می‌شود. در ماده

۷۳ این آیین نامه آمده است که خدمات

بانکی به اتباع خارجی با ضوابط مشخص

داده شود که قرار بود آن ضوابط سه ماه

بعد از تصویب آیین‌نامه ابلاغ شود. این

آیین‌نامه مهرماه ۹۸ تصویب شده و

الان تیر ۹۹ هستیم اما هنوز ابلاغ نشده.

به علاوه آنکه کرونا هم به این داستان

اضافه شده. پس موضوع مهم است و

باید هر چه زودتر حل شود. این خدمتی

که مسیرش را بسته‌ایم، یک بازی باخت-

باخت است. از طرفی برای خود مها